

PAVAO VI JE PRAVI PRELAZNI PAPA

Pariski »Le Monde« od 25. XI 1964, str. 8 donio je iz pera svog specijalnog dopisnika Henri Fesquet-a slijedeći članak:

Crkva je započela dvostruku revoluciju: teološku i pastoralnu. Birajući za papu kardinala Roncallia sveti je kardinalski zbor mislio da je izabrao prelaznog papu. No to je bilo netočno. Ivan XXIII je bio proročki papa koji je u manje od dvije godine počeo radikalnom promjenom Crkve.

Po smrti pape Ivana Papao VI preuzima njegovu baštinu. On mora sretno završiti Drugi vatikanski sabor koji Crkvu vodi mnogo dalje nego se to općenito mislilo. Duh Sveti je, pjeva liturgija, Uznemirivač (Perturbateur). Nikada možda nije ovaj izraz našao bolje primjene nego danas.

Pravi prelazni papa je Pavao VI koji svojim krhkim rukama drži dva kraja lanca: tradiciju od jučer od koje on u onom što ona ima dobra ni najmanje ne odstupa i tradiciju od sutra koja se rađa pred našim očima. Evo u čemu je možda tajna Pavla VI: on se ne želi prenagliti da ne bi Crkvu razdjelio na dvoje, da ne dođe do sudara većine koja triumfira i manjine koja je zapostavljena.

Papa je prije svega sudac. Pavao VI umije sasvim dobro obavljati taj posao. Dopušta kadikad da bude neshvaćen i od manjine i od većine. Usamljenost Pavla VI je ista kao i ona velikih ljudi koji imaju veliku odgovornost. Njemu je suđeno da se nikada ne može nikomu potpuno povjeriti i da traži sljemensku liniju posred dnevnih suprotnosti. Odatle njegovi obrazi, bojažljivosti, njegova oklijevanja, i onda naglo njegovi simbolični gesti koji otvaraju vrata budućnosti: Jeruzalem, uklaňanje tijare, put u Bombay među siromahe.

Njegova okolina teško razumijeva sve to i stoga sasvim dobronamjerno pita zašto papa ne pođe u Lurd ili Fatimu prije nego ode k poganima.

Iz trećega zasjedanja što je upravo završilo može se izvući dvostruka pastoralna i teološka pouka. Do nje se dolazi iz razgovora s biskupima i ekspertima.

Crkva počinje nastojati da ne stvara više zakona za uski krug ljudi nego da govori jezikom koji je pristupačan svima. Prvo je svojstvo jednoga odgojitelja da bude razumljiv. Crkva Učiteljica mora revidirati svoj katekizam, svoje moralne

traktate da bi vodila više računa o konkretnim prilikama u kojima žive ljudi. To nipošto ne znači da se ona odriče svojih načela nego to znači da ona ne zanemaruje ljude. Ona želi raditi za bića od mesa i krvi a ne više na dezinkarniranim tezama. Prijeći od abstraktnog na konkretno — to je znak doktrinalne zrelosti.

S druge strane Crkva želi ubuduće staviti vjeru više u događaje nego u intelekt, osloniti se na »osjetilo povijesti« (sens d'histoire) — ovaj izraz nekada sumnjiv upotrebio je Pavao VI u završnom govoru trećeg zasjedanja više nego na načela. Ona je, ukratko, voljna okaniti se puke ideologije, sistema u korist života. Živo je biće organizirano, ono ima svoje nutarnje jedinstvo, svoje vlastite odnose, ono raste asimilirajući. To nije hrpa pojmova nego centar odnosa. Taj n a r a v n i i n a d n a r a v n i centar Crkva nalazi u Kristu i njegovu Evandjelju prije nego u herbaru svojih skolastičkih traktata. Kršćanstvo je, a to se previše zaboravilo, povjesna, egzistencijalna, osobna religija.

Ako Crkva želi biti kvasac u tijestu kako to traži od nje njezin Utemeljitelj, onda je naravno da taj kvasac ne bude uz tijesto (sa strane) nego u njemu. Inače je kvasac beskoristan i riskira da se upljesnavi. Razlog razvoda između Crkve i svijeta je baš u tome.

U onom času kad se Crkva približi svijetu a da se s njim ne izjednači (jer čemu bi onda služila?) ona će napustiti »sredstva moći« koja su bila njezina trajna napast od Konstantina, tj. od četvrtog stoljeća i uzeti evandeoska »sredstva slaboće«. Više se ne nametati nego se predlagati: ne zapovijedati auktoritativno nego služiti; ne govoriti toliko o pravima Crkve koliko o njezinim dužnostima.

Ovu bi revoluciju mogli razumjeti svi ljudi dobre volje, ljudi koji često ne vide u Crkvi nego njezino hijerarhijsko lice koje ih obmanjuje jer previše slični na lice velikih ovoga svijeta.

Preveo: o. I. VUGDELIJA
FRIBOURG (Švicarska)

**Trebamo ljubiti istinu, ali nas ljubav prema istini
ne smije odvrćati od istinite ljubavi.**

**Max Thurian,
redovnik iz Taizéa**